



QORTI TAL-APPELL KRIMINALI

Onor. Imħallef Dr. Neville Camilleri
B.A., M.A. (Fin. Serv.), LL.D., Dip. Trib. Eccles. Melit.

Appell Numru 468/2022/1

Il-Pulizija

vs.

Christopher Galea

Illum 27 ta' Frar 2024

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet miġjuba kontra l-appellat **Christopher Galea**, detentur tal-Karta tal-Identita' bin-Numru 233876(M), akkużat quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali talli fl-24 ta' Jannar 2022 għall-ħabta ta' 9:00hrs ġewwa Triq Stiefnu Zerafa, Marsa saq vettura bin-numru ta' registrazzjoni JCE 298:

1. saq vettura bil-mutur jew vettura oħra mingħajr liċenzja tas-sewqan;

2. uża, ġieghel jew halla lil persuna oħra tuża vettura bil-mutur fit-toroq, għal użu tal-vettura minnu jew minn dik il-persuna l-oħra mingħajr polza ta' assigurazzjoni dwar ir-riskji ta' terzi persuni.

Il-Qorti ġiet mitluba li l-imputat jiġi skwalifikat mil-liċenzji kollha tiegħu tas-sewqan.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali tat-18 ta' Ottubru 2022, fejn il-Qorti, filwaqt li lliberat lill-imputat mit-tieni (2) imputazzjoni, wara li rat Artikolu 15(1)(a) tal-Kapitolu 65 tal-Liġijiet ta' Malta, sabitu ħati tal-ewwel (1) imputazzjoni fuq ammissjoni tiegħu stess u wara li rat Artikolu 22(1) tal-Kapitolu 446 tal-Liġijiet ta' Malta lliberatu bil-kondizzjoni li ma jwettaqx reat ieħor fi żmien sena minn dakinhar. Wara li l-Qorti ħadet konjizzjoni ta' dak li jiddisponi Artikolu 25(2) tal-Kapitolu 446 tal-Liġijiet ta' Malta hija ma mponietx il-piena addizzjonali tal-iskwalifika tal-liċenzja tas-sewqan tal-imputat.

Rat ir-Rikors tal-appellant Avukat Ġenerali pprezentat fil-15 ta' Novembru 2022 fejn talab lil din il-Qorti sabiex: *“jogħgobha tirriforma s-sentenza appellata billi tikkonfermaha f'dik il-parti fejn sabet htija fir-rigward tal-ewwel imputazzjoni u tħassarha u tirrevokaha f'dik il-parti fejn ma sabetx htija fir-rigward tat-tieni imputazzjoni u minflok issib htija f'dan ir-rigward ukoll u tinfliggi piena adegwata u skont il-liġi.”*

Rat l-atti u d-dokumenti kollha.

Rat illi dan l-appell ġie assenjat lil din il-Qorti kif preseduta fid-9 ta' Jannar 2023 b'“Assenjazzjonijiet ta' Kawżi u Doveri” mogħti mis-S.T.O. Prim'Imhalled Mark Chetcuti.

Rat il-fedina penali agġornata tal-appellat eżebita mill-Prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Semgħet is-sottomissjonijiet finali bil-fomm.

Rat in-Nota tal-appellat ipprezentata fit-2 ta' Frar 2024 hekk kif awtorizzat jagħmel fis-seduta tal-1 ta' Frar 2024.

Ikkunsidrat

Illi din hija sentenza dwar appell minn sentenza mogħtija mill-Ewwel Qorti fit-18 ta' Ottubru 2022.

Illi fir-Rikors tal-appell tiegħu l-appellant Avukat Ġenerali jitlob lil din il-Qorti sabiex apparti li tikkonferma s-sejbien ta' htija tal-appellat fir-rigward tal-ewwel (1) imputazzjoni, tħassar u tirrevoka s-sentenza appellata fejn l-appellat ma ġiex misjub ħati tat-tieni (2) imputazzjoni u minflok issibu ħati tagħha u tinfliggi piena adegwata.

Illi l-fatti ta' dan il-każ huma relattivament sempliċi. Jirriżulta li fl-24 ta' Jannar 2022 waqt li PS 331 Dien Camilleri kien dettaljat *night watch* ġewwa l-Għassa tal-Hamrun, irċevew informazzjoni li ġewwa Triq Stiefnu Zerafa, Marsa kienet seħħet kollizzjoni bejn vettura u mutur. PS 331 Camilleri mar fit-triq imsemmija fejn sab li kienet seħħet il-kollizzjoni msemmija b'dan illi wara li sar l-istħarriġ neċessarju, il-Pulizija nnutat li x-xufier tal-mutur bin-numru ta' registrazzjoni JCE 298 tal-għamla Yamaha (li wara rriżulta li kien l-appellat allura imputat) kien qiegħed isuq l-imsemmi mutur mingħajr ma kellu liċenzja valida tas-sewqan. Fl-affidavit tiegħu, PS 331 Dien Camilleri (*a fol.* 2) jgħid li minhabba l-fatt li l-appellat allura imputat kien qiegħed isuq il-mutur mingħajr liċenzja, huwa lanqas kien kopert b'polza tal-assigurazzjoni. Jingħad li l-Pulizija tat l-għajnuna tagħha sabiex il-mutur jittella' u jintefa fil-ġenb peress li kien inqaleb u l-appellat kien ġie mwissi sabiex ma jagħmilx użu minnu qabel ikollu liċenzja valida.

Illi l-argument principali mressaq mill-appellant Avukat Ġenerali fir-Rikors tal-appell tiegħu huwa li filwaqt li huwa minnu li l-liġi taht Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta' Malta hija ntiza qabel kollox sabiex tipproteġi l-interessi ta' terzi persuni u li huwa minnu wkoll li l-assigurazzjoni hija dejjem marbuta tagħmel tajjeb għad-dejn ċivili

favur terzi persuni skont il-liġi, madanakollu dan ma jfissirx li sewwieq huwa eżentat mill-obbligi tiegħu taht il-Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta' Malta.

Illi jkun opportun li din il-Qorti tagħmel riferenza għal Artikolu 3(1) tal-Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta' Malta li jgħid hekk:

“Bla ħsara tad-disposizzjonijiet ta' din l-Ordinanza, hadd ma jista' juża jew iġieghel jew iħalli lil persuna oħra tuża vettura bil-mutur fit-toroq kemm-il darba, għall-użu tal-vettura minnu jew minn dik il-persuna l-oħra, skont il-każ, ma tkunx isseħħ polza ta' assigurazzjoni dwar ir-riskji ta' terzi persuni, skont id-disposizzjonijiet ta' din l-Ordinanza.”

Illi Artikolu 3(1A) tal-Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta' Malta jiddisponi s-segwenti:

“Ikun prezunt li ma kienx hemm polza tal-assigurazzjoni fis-seħħ skont is-subartikolu (1), kemm-il darba min jiġi akkużat b'reat taht is-subartikolu (1) ma jgħibx prova kuntrarja billi juri ċertifikat tal-assigurazzjoni maħruġ taht l-Artikolu 4(4).”

Illi għandu jingħad li quddiem l-Ewwel Qorti apparti li l-appellat allura imputat għażel li ma jixhidx, jirrizulta li huwa rreġistra ammissjoni fir-rigward tal-ewwel (1) imputazzjoni. Apparti minn dan, quddiem l-Ewwel Qorti l-appellat ipprezenta dokument intitolat “*Schedule attaching to and forming Part of the Policy P 24048757*” (a fol. 16), fejn fih hemm imniżżel li bejn id-dati tal-25 ta' Ottubru 2021 u l-31 ta' Ottubru 2022 (liema perjodu jkopri d-data mertu tal-akkadut ta' dan l-appell) il-mutur bin-numru ta' rreġistrazzjoni JCE 298 kien kopert minn polza ta' assigurazzjoni. Għandu jingħad li dan id-dokument ma gie kkonfermat minn hadd bil-gurament.

Illi din il-Qorti hija ben konxja dwar il-fatt li fil-ġurisprudenza tal-Qrati tagħna wiehed jista' jinnota divergenza rigward l-

interpretazzjoni ta' Artikolu 3(1) tal-Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta' Malta u dwar il-prova tal-assigurazzjoni. Din il-Qorti tagħmel riferenza għas-sentenza mogħtija fit-18 ta' Jannar 2016 fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Joseph Gatt** (Numru 265/2014) fejn ingħad hekk:

“Issa kwantu l-oneru tal-prova tal-eżistenza tal-polza ta' assikurazzjoni ma hemmx dubju li tispetta lill-imputat. U dan *ai termini* tal-Artikolu 3(1A) tal-Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta' Malta. Issa l-appellant esebixxa kopja ta' polza quddiem l-Ewwel Qorti u din il-Qorti ser tgħaddi biex teżamina l-istess. Din il-polza nħarget mis-soċjeta' Middlesea Insurance plc fit-12 ta' Marzu 2013 u kienet effettiva sal-11 ta' Marzu 2014. L-assikurat huwa ċertu Joseph Gatt karta tal-identita' numru 0212759(M) li allura ma huwiex l-appellant li għandu karta tal-identita' numru 258395(M) iżda, u preżumibilment missier l-appellant. Din il-polza tkopri ukoll l-użu tal-vettura NOS 200 li hija l-istess waħda interċettata mill-Pulizija filwaqt li kienet misjuqa mill-appellant. L-polza tindika dawk li huma msejja *Limitations as to use* u f'dan il-każ huma: *Use for social domestic and pleasure purposes and for your own business. Excluding use for hire or reward or for tuition, racing, pace making, reliability, trial or speed testing or for any purpose in connection with the Motor Trade.* Dik il-parti intestata **Authorised Driver/s Details** imbagħad tindika **biss** *The Policy Holder Only*;

Illi minkejja li l-polza ta' assikurazzjoni tkopri biss lill-persuna li ċertament mhix l-appellant, l-istess appellant jargumenta li kien debitament assikurat u jagħmel dan għal żewg raġunijiet. L-ewwel argument tiegħu hu li l-*policy schedule* fil-paġna 19, iġifieri dik sfilzata minn din il-Qorti, tipprovdi dwar dan. Bid-dovut rigward, il-paragrafu citat mill-appellant ma jgħidx, wisq anqas, jipprovdi dak pretiż mill-appellant iżda jgħid biss illi f'każ li l-assikurazzjoni tkun kostretta tagħmel tajjeb għall-eventwalitajiet hemm imsemmija **skont il-liġi**, ikollha dritt li tirkupra dak il-ħlas minghand il-persuna li

minhabba fiha ikun sar il-hlas. L-appellant imbagħad, in sostenn tat-tieni raġuni fl-aggravju tiegħu, jagħmel referenza għal sentenzi ta' din il-Qorti **Il-Pulizija vs. Angelo Scuderi** (App. Krim. 3.11.2005) u **Il-Pulizija vs. Mirko Giannetti** (App. Krim. 22.1.2014). B'dan, l-appellant irid issahħa l-argument tiegħu illi la darba l-assikurazzjoni hi dejjem marbuta tagħmel tajjeb għal dejn ċivili favur terzi skont il-liġi, allura s-sewwieq ta' vettura huwa dejjem assikurat. Issa, traċċjat l-insenjament tal-Qrati tul iż-żmenijiet, jidher illi sas-sena 2005, l-Qrati tagħna dejjem fehmu dak li fis-semplicità' tiegħu jipprovdi l-Artikolu 3 tal-Kap. 104, igifieri li hadd ma jista' jsuq vettura bil-mutur jekk ma jkunx debitament assikurat biex jagħmel dan. Dik is-sentenza iżda tippertja fuq id-doveri tal-kumpaniji tal-assikurazzjoni u bid-dovut rigward, l-obbligi u l-kundizzjonijiet li l-kumpaniji tal-assikurazzjoni jassumu mal-Awtoritajiet kompriż ir-Regolatur, sabiex tinħargilhom u jzommu fis-seħħ il-liċenzji tagħhom bħala assikurazzjoni kompriż l-obbligi tagħhom li jieħu sehem f'*pool* bħala *insurers concerned* ma jistgħax jittqies li jeżonera lil kull sewwieq mill-obbligi tiegħu taħt il-Kapitolu 104. Tant hu hekk illi, għad li s-sentenza fl-ismijiet Scuderi kien font ta' referenza għal diversi kawżi anke jekk mhix dejjem segwita, l-Qorti tal-Appell kellha ripensament u fis-sentenza tagħha **Il-Pulizija vs. André Apap** tal-4 ta' Frar, 2011 rriteniet illi ma taqbilx mad-distinzjonijiet li saru minn din il-Qorti diversament preseduta fis-sentenzi tagħha **Il-Pulizija vs. Angelo Scuderi** (3.11.2005), **Il-Pulizija vs. Stefan Apap** (26.4.2007) u **Il-Pulizija vs. Charles Galea** (7.5.2007) u oħrajn "*dwar meta tiskatta l-preżunzjoni prevista fis-subartikolu 3(1A) tal-Kap. 104. Is-subartikolu 3(1A) tal-Kap. 104 huwa ċar u inekwivoku fil-portata tiegħu..*". Din il-Qorti ma tara ebda raġuni għaliex għandha tagħti xi interpretazzjoni diversa għal Artikolu 3(1) u 3(1A) tal-Kapitolu 104 u għalhekk tqis illi l-appellant ma kienx debitament assikurat."

Illi tenut kont ta' dak li gie appena citat u ta' dak li ngħad aktar qabel, din il-Qorti tagħmel tagħha l-insenjament hawn fuq citat. Din il-Qorti tagħmel riferenza wkoll għal sentenza mogħtija fit-28 ta' Marzu 2023 fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Moira Micallef** (Numru 483/2022) fejn din il-Qorti diversament preseduta, wara li għamlet riferenza għas-sentenza hawn fuq citata, għamlet riferenza għal dak li ngħad fil-Parlament meta kienet qed tigi diskussa l-liġi in kwistjoni u mbagħad qalet hekk:

“In vista tas-suespost, din il-Qorti temmen illi mhux biss il-vettura għandha tkun assigurata kif enfasizzat l-Ewwel Qorti, iżda wkoll is-sewwieq li jkun qiegħed isuq il-vettura. Fil-każ odjern, is-sewwieq Ryan Azzopardi, ma kellux liċenzja tas-sewqan u għalhekk dan ma setax ikun kopert bil-polza tal-assigurazzjoni esebita fl-atti.”

Illi f'sentenza mogħtija fil-11 ta' Mejju 2023 fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Gilbert Gatt** (Numru 23/2023) din il-Qorti diversament preseduta saħqet is-segwent:

“F'kull każ, anki kieku l-karozza tkun koperta b'assikurazzjoni, dan ma jfissirx li kull *driver* li jirkeb fiha, jkunx licenzjat jew le, jkun ukoll kopert b'polza kontra r-riskji tat-terzi persuni għax jistgħu ikun hemm restrizzjonijiet dwar min ikun kopert b'polza partikolari.”

Illi aktar tard fl-istess sentenza appena citata ngħad hekk:

“Għalhekk l-appellat [**recte**: l-appellant] kellux [sic] [**recte**: kellu] raġun meta jgħid li l-Ewwel Qorti kienet żbaljata meta ma sabitx lill-appellat hati tat-tieni akkuza meta fl-istess nifs sabitu hati tal-ewwel u t-tielet akkuza u dan anke fuq ammissjoni tal-istess appellat.”

Illi din il-Qorti taqbel perfettament ma' dak hawn fuq citat u tapplikah għal dan il-każ. Fir-rigward tad-dokument intitolat “*Schedule attaching to and forming Part of the Policy P 24048757*” (a

fol. 16) li sar riferenza għalih aktar 'il fuq f' din is-sentenza, din il-Qorti tinnotta li minkejja li l-akkadut mertu ta' dan il-każ seħh fl-24 ta' Jannar 2022 u minkejja li dan id-dokument jidher li huwa original, jirriżulta li hadd ma kkonfermah bil-ġurament. Apparti minn dan, il-polza tal-assigurazzjoni *per se* ma gietx ipprezentata quddiem l-Ewwel Qorti u anke kieku giet ipprezentata, din il-Qorti tirreferi għal darb'ohra għall-istess kwotazzjoni li giet citata aktar 'il fuq f' din is-sentenza tas-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Moira Micallef** fejn ingħad hekk:

“Fil-każ odjern, is-sewwieq Ryan Azzopardi, ma kellux liċenzja tas-sewqan u għalhekk dan ma setax ikun kopert bil-polza tal-assigurazzjoni esebita fl-atti.”

Illi din il-Qorti tagħmel tagħha dak hawn fuq citat u tapplikah għal dan il-każ b'dan illi mhijiex tal-fehma li tapplika l-insenjament tas-sentenza li l-appellat għamel riferenza għaliha fin-Nota tiegħu pprezentata fit-2 ta' Frar 2024 *ossia* s-sentenza mogħtija minn din il-Qorti diversament preseduta fis-27 ta' Lulju 2023 fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Felicjan Mallia** (Numru 465/2022) u dana peress li din il-Qorti kif preseduta tikkondividi r-raġunament tas-sentenzi li jgħidu mod ieħor u li saru riferenza għalihom aktar 'il fuq f' din is-sentenza. B'hekk jirriżulta li l-appell tal-Avukat Ġenerali jimmerita li jkun milqugħ.

Illi rigward it-tieni imputazzjoni (u cioè li kien hemm nuqqas ta' polza ta' assicurazzjoni *ai termini* ta' Artikolu 3(1) tal-Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta' Malta), f'każ ta' htija l-piena li tista' tiġi komminata skont Artikolu 3(2)(a) tal-istess Kapitolu hija s-segwent: fil-każ tal-ewwel reat, multa ta' mhux anqas minn elfejn, tliet mija u disgħa u għoxrin Euro u sebgha u tletin centezmu (€2,329.37) iżda ta' mhux iżjed minn erbat elef, sitt mija u tmienja u ħamsin Euro u ħamsa u sebghin centezmu (€4,658.75) jew prigunerija għal żmien ta' mhux iżjed minn tliet xhur, jew il-multa u l-prigunerija flimkien.

Decide

Għal dawn il-motivi, il-Qorti taqta' u tiddeċiedi billi tilqa' l-appell imressaq mill-appellant Avukat Ġenerali u tghaddi għalhekk biex tirriforma s-sentenza appellata billi:

- tikkonferma dik il-parti tas-sentenza appellata fejn sabet lill-appellat hati tal-ewwel (1) imputazzjoni u fejn wara li rat Artikolu 22 tal-Kapitolu 446 tal-Liġijiet ta' Malta lliberatu bil-kondizzjoni li ma jwettaqx reat ieħor fi żmien sena;
- tħassar u tirrevoka dik il-parti tas-sentenza appellata fejn ma sabet lill-appellat hati tat-tieni (2) imputazzjoni u li minnha lliberatu u minflok, wara li rat Artikolu 3 tal-Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta' Malta, tiddikjara li qed issib lill-appellat hati tagħha u tikkundannah iħallas multa ta' elfejn u erba' mitt Euro (€2,400) fir-rigward tagħha;
- tħassar u tirrevoka dik il-parti tas-sentenza appellata fejn ma mponietx il-piena addizzjonali tal-iskwalifika tal-liċenzja tas-sewqan u minflok *ai termini* ta' Artikolu 3(2A) tal-Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta' Malta tordna li l-appellat jiġi skwalifikat milli jkollu jew li jikseb liċenzja tas-sewqan għal żmien ta' tnax-il xahar li jibdew jiddekorru minn nofs il-lejl u minuta ta' għada filgħodu.

Ai termini ta' Artikolu 14(2) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta, il-Qorti tordna li l-multa ta' elfejn u erba' mitt Euro (€2,400) tista' titħallas mill-appellat b'rati mensili u konsekuttivi ta' mitt Euro (€100), bl-ewwel pagament għandu jsir fi żmien xahar millum, b'dan illi jekk l-appellat jonqos milli jħallas pagament wiehed, il-

bilanċ jiġi dovut minnufih u jiġi konvertit fi priġunerija skont il-
liġi.

Onor. Dr. Neville Camilleri
Imħallef

Alexia Attard
Deputat Registratur